

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2015

Województwo lubuskie

prof. dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska

dr Agnieszka Komor

dr Dariusz Turek

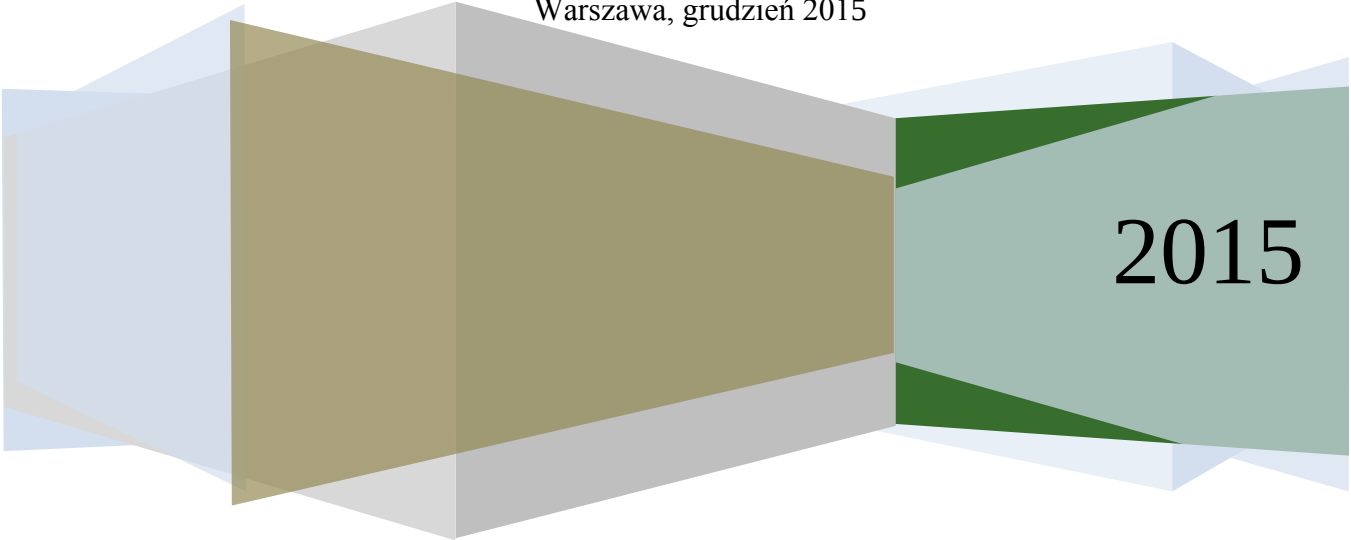
dr Patrycjusz Zarębski

mgr Mariusz Czernecki

mgr Magdalena Typa

Raport przygotowany na zlecenie
Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A.
w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Warszawa, grudzień 2015

2015

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiIZ) jest instytucją rządową, która pomaga inwestorom od 1992 roku. Misją PAIiIZ jest tworzenie pozytywnego wizerunku Polski w świecie i dzięki temu zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych poprzez zachęcanie firm do inwestowania w Polsce. PAIiIZ jest przydatnym partnerem dla zagranicznych przedsiębiorców wchodzących na polski rynek. Agencja przeprowadza inwestorów przez wszystkie niezbędne procedury administracyjne oraz prawne dotyczące danego przedsięwzięcia. Zapewnia również szybki dostęp do kompleksowej informacji dotyczącej kwestii prawnych i biznesowych w zakresie inwestycji. Ponadto pomaga w znalezieniu odpowiedniej lokalizacji, partnerów oraz dostawców.

PAIiIZ zapewnia bezpłatne, profesjonalne usługi doradcze dla inwestorów, w tym:

- pomoc przy wyborze lokalizacji inwestycji;
- dostosowane do potrzeb inwestorów wizyty w Polsce;
- informacje na temat otoczenia prawnego i gospodarczego Polski;
- dane dotyczące dostępnych zachęt inwestycyjnych;
- ułatwianie kontaktów z władzami centralnymi i lokalnymi;
- identyfikację potencjalnych dostawców i wykonawców;
- opiekę nad inwestorami działającymi na terenie kraju, w tym w zakresie reinwestycji.

Na stronie internetowej **www.paiz.gov.pl** inwestor znajdzie wszystkie niezbędne informacje o Polsce, polskiej gospodarce, regulacjach prawnych oraz inne szczegółowe dane, które mogą być przydatne dla każdej firmy chcącej prowadzić swoją działalność na terenie kraju.

W 2011 roku zostało powołane Centrum Współpracy Gospodarczej PAIiIZ Chiny – Polska, zapewniając kompleksowe informacje o możliwościach inwestycyjnych w Polsce oraz oferując wsparcie dla chińskich firm w trakcie procesu inwestycyjnego. Centrum jest odpowiedzialne za promocję Polski jako lokalizacji dla inwestycji zagranicznych, identyfikację źródeł zagranicznych inwestycji bezpośrednich, wspieranie misji i delegacji z Chin, przygotowywanie analiz i informacji, utrzymując stały kontakt z chińskimi firmami działającymi w Polsce. Więcej informacji o projekcie "Go China" można znaleźć na stronie: **www.gochina.gov.pl**.

Od 2013 roku natomiast PAIiIZ realizuje program "Go Africa". Jego celem jest zachęcenie polskich przedsiębiorców do wejścia na rynki afrykańskie, jak również promocja Polski w Afryce. By ten cel został osiągnięty PAIiIZ organizuje misje rozpoznawcze do krajów afrykańskich, udział polskich przedsiębiorców w targach, konferencjach, seminariach i warsztatach, zarówno w Polsce, jak i krajach Afryki. Ponadto Agencja przygotowuje publikacje o rynku afrykańskim. Więcej informacji o projekcie "Go Africa" można znaleźć na stronie: **www.goafrica.gov.pl**.

WSTĘP

Niniejszy raport powstał na zamówienie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych jako kolejna edycja raportów atrakcyjności regionów. Raporty te są publikowane corocznie od 2008, co jest efektem wykorzystania w praktyce gospodarczej badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Raport składa się z kilku części. W pierwszej z nich zaprezentowano w sposób syntetyczny gospodarkę województwa dolnośląskiego, zwracając uwagę na jego potencjał społeczno-gospodarczy oraz poziom i strukturę gospodarki. W tej części opracowania znajduje się tabelaryczne, syntetyczne ujęcie najważniejszych informacji społeczno-gospodarczych z uwzględnieniem ocen atrakcyjności inwestycyjnej. Następnie zaprezentowano pozycję województwa na tle innych regionów Polski i Unii Europejskiej, zwracając uwagę na najważniejsze dla regionu rodzaje przemysłu oraz sektory wysokiej szansy.

Drugą część raportu poświęcono ukazaniu wewnętrznego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej województwa lubuskiego w skali powiatów i gmin. W tym celu wykorzystano wyniki badań naukowych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie odnoszące się do wszystkich gmin i powiatów w Polsce, co czyni zaprezentowane oceny lubuskich powiatów i gmin porównywalnymi z ocenami innych jednostek w pozostałych województwach Polski.

Trzecia część raportu jest poświęcona prezentacji wiodących instytucji otoczenia biznesu w województwie ze wskazaniem rodzaju wsparcia dla inwestorów. Następnie ukazane jest rozmieszczenie i efekty działalności specjalnych stref ekonomicznych w województwie.

Raport wieńczy aneks, w którym ujęto zestawienie tabelaryczne ocen atrakcyjności inwestycyjnej dla powiatów i gmin województwa. Zawiera on również tabelaryczne zestawienie efektów funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych.

W pracy zastosowano dwa podejścia do atrakcyjności inwestycyjnej. Wyróżniono **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną** definiowaną jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Ponadto zastosowano pojęcie **rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej**, rozumianej jako zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta - inwestora i wywołania absorpcji

kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą efektywności poniesionych nakładów kapitału.¹

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej w wersji podstawowej (PAI1) oceniają walory lokalizacyjne regionów. Są one obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Wskaźniki odnoszą się do całości gospodarki narodowej oraz do poszczególnych wybranych sekcji gospodarki: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - zakwaterowania i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Sekcje te stanowią trzon gospodarki regionalnej.

W raportach oprócz wskaźników PAI1 wykorzystano wskaźniki skonstruowane wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych od poziomu województw. Umożliwiają znacznie szerszy kontekst ocen atrakcyjności inwestycyjnej w porównaniu do wskaźników PAI1. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, czyli dla gospodarki narodowej a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki.

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna może być odnoszona do poziomu województw ze względu na dostępność danych statystycznych.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji, dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie **Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej** (<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>), a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

¹ Szerzej na ten temat m.in. w: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski jako źródło przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, praca zespołowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Studia i Analizy Instytutu Przedsiębiorstwa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012; H. Godlewska-Majkowska, *Polish regions and their investment attractiveness in the EU*, w: *POLAND Competitiveness Report 2013. National and Regional Dimensions*, M. Weresa (editor), Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 299-316.

1. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Województwo lubuskie usytuowane jest w środkowo – zachodniej części Polski, graniczy z Niemcami, co stanowi ważny element ułatwiający międzynarodową współpracę gospodarczą. Czternaście przejść granicznych oraz przynależność do Euroregionu Pro Europa Viadrina oraz Euroregionu "Sprewa-Nysa-Bóbr" zapewniają dobre warunki współpracy gospodarczej. Głównymi ośrodkami społeczno-gospodarczymi i administracyjnymi, a zarazem najbardziej atrakcyjnymi miejscami dla inwestorów są Gorzów Wielkopolski, stanowiący siedzibę administracji rządowej oraz Zielona Góra - siedziba władz samorządowych.

Atuty województwa to:

- bardzo korzystne położenie geopolityczne, przy granicy zachodniej, co umożliwia dostęp do atrakcyjnego rynku zbytu Niemiec oraz innych krajów Europy zachodniej,
- korzystne położenie na międzynarodowym szlaku transportowym - paneuropejskim korytarzu Wschód-Zachód, co umożliwia dostęp do rynków zagranicznych,
- bardzo dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna regionalna, zarówno drogowa i kolejowa, dobrze rozwinięta infrastruktura przygraniczna,
- dobrze rozwinięta sieć transportu wodnego (system wodny Odry umożliwia transport do zespołu portowego Szczecin – Świnoujście, a poprzez kanały Odra -Sprewa i Odra – Hawela region został włączony do systemu żeglugi śródlądowej Europy zachodniej,
- bardzo dobry dostęp do Internetu (pod tym względem województwo należy do najwyżej ocenianych regionów w Polsce),
- aktywność w obrębie euroregionów, elementem wyróżniającym Ziemię Lubuską jest transgraniczna lokalizacja międzynarodowego uniwersytetu „Viadrina” kształcącego, między innymi na kierunkach: zarządzanie, zarządzanie międzynarodowe, ekonomia, international business administration, prawo niemieckie, polsko-niemieckie wykształcenie prawnicze, kulturoznawstwo,
- bardzo duża leśistość, atrakcje turystyczne (zwłaszcza Park Mużakowski w gminie Łęknica, wpisany na Listę światowego dziedzictwa UNESCO) oraz liczne jeziora sprzyjające rozwojowi turystyki.

Dobre warunki rozwoju przemysłu dzięki obecności szkół wyższych prowadzących kierunki politechniczne oraz atrakcyjne oferty specjalnych stref ekonomicznych.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa lubuskiego

Wyszczególnienie	Województwo lubuskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2013 r. (zł/osoba)	36164	4317	-
Liczba ludności (osoby - stan na 31 XII 2014)	1.020.307	38.478.602	2,7%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2014 r. (osoby)	5198	424317	1,2%
Absolwenci szkół średnich w 2014 r. (osoby)	6417	271333	2,4%
Liczba pracujących w 2014 r. (tysiące osób)	403	15859	2,5%
Struktura pracujących w 2013 r.	sektor rolniczy 7,9% sektor przemysłowy 33,3% sektor usługowy 58,8%		11,5% 30,5% 58,0%
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2013 r. (mln zł)	914,6	75105,1	1,2%
Kapitał spółek w 2013 r. (mln zł)	1957,0	209130,1	0,9%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie			
– Kostrzyńsko-Słubicka – Wałbrzyska			
Oceny wyróżniające województwo kujawsko-pomorskie wg PAI2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2		Zakwaterowanie i gastronomia klasa C	
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI		Gospodarka narodowa klasa C Przemysł klasa C	
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	m.Gorzów Wielkopolski, m.Zielona Góra	
	Klasa B		
Gminy	Klasa A	Gorzów Wielkopolski (m), Gubin (m), Kostrzyn nad Odrą (m), Łęknica (m), Nowa Sól (m), Słubice (m-w), Zielona Góra (m), Żagań (m), Żary (m)	
	Klasa B	Babimost (m-w), Kargowa (m-w), Kłodawa (w), Sulechów (m-w), Świebodzin (m-w), Zbąszynek (m-w)	

Objaśnienia

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

PAI – potencjalna atrakcyjność inwestycyjna, RAI - rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna

* Więcej informacji w Aneksie w tab. 4.

Źródło: opracowanie własne.

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2014 to 1 020 307 mieszkańców, co stanowiło 2,7% ludności Polski. W województwie lubuskim struktura wieku w roku 2014 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 18,3% osób, produkcyjny: 63,7% i poprodukcyjny: 18% (Polska analogicznie: 18%, 63% i 19%).

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 8 uczelni wyższych, w których kształci się 18 tys. studentów, czyli 1,2% studentów w skali kraju.

Według raportu przygotowanego przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w województwie lubuskim 2 wydziały uczelni wyższych otrzymały kategorię naukową A; a 8 wydziałów otrzymało kategorię – B. Warto także wspomnieć, że spośród 7 ocenianych szkół jedynie Uniwersytet Zielonogórski znalazł się na liście przygotowanej przez KEJN (aneks, tab. 5.).

W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 13,1% uczniów województwa, natomiast do techników 34,3%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa we wrześniu 2015 r. 10,4%, dla porównania w Polsce - 9,7%.² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2015 wyniosło 3293,5 zł, czyli 94,0% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Województwo lubuskie dostarczyło w 2013 r. 2,2% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 36164 zł, przy średniej dla Polski 43175 zł. Wynik ten plasuje województwo na 9 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2013 wyniosła 192%, przy średniej dla Polski równej 197%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo wysokim udziałem sektora usług 58,8% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 7,9% i 33,3% pracujących (GUS, BDL 2015).

W strukturze przemysłu województwa lubuskiego można zauważyć wybijają się kilka działów takie jak: produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli (15% wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu województwa na koniec 2014 roku), produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli wraz z produkcją wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania. (12%), produkcja artykułów spożywczych (9%), produkcja papieru i wyrobów z papieru (8%) oraz produkcja wyrobów z metali (7%).

² Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2015 r.) GUS.

Region jest czołowym producentem wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli (12% krajowej wartości produkcji sprzedanej w 2014 roku), skór i wyrobów ze skór wyprawionych w skali całego kraju (9%) oraz papieru i wyrobów z papieru (7%).³

Dla inwestorów istotne znaczenie może mieć to, które sektory są postrzegane jako strategiczne przez władze województwa lubuskiego. Na podstawie strategii rozwoju regionalnego można do nich zaliczyć: celulozowo-papierniczy, drzewny, elektroniczny, spożywczy, szklarski i ceramika budowlana, maszynowy, biotechnologia

Ważną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych dokonaniem inwestycji w województwie lubuskim, może być lista tzw. sektorów wysokich szans, ustalona przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych przy współpracy z samorządem województwa lubuskiego w oparciu o obserwacje tendencji w zakresie napływu inwestycji do tego województwa. Są to sektory:

- motoryzacyjny i elektroniczny,
- drzewny i papierniczy,
- spożywczy,
- szklarski.

Inwestycje te mogą być lokowane w specjalnie przygotowanych na preferencyjnych warunkach atrakcyjnych lokalizacjach oferowanych przez Specjalne Strefy Ekonomiczne: **Kostrzyńsko-Słubicka, Wałbrzyska, w następujących podstrefach:**

- **SSE Kostrzyńsko-Słubicka** podstrefy: Bytom Odrzański (m-w), Czerwieńsk (m-w), Dobiegniew (m-w), Gorzów Wielkopolski (m), Gubin (m), Gubin (w), Kargowa (m-w), Kostrzyn nad Odrą (m), Kożuchów (m-w), Lubsko (m-w), Międzyrzecz (m-w), Nowa Sól (m), Rzepin (m-w), Skwierzyna (m-w), Słubice (m-w), Sulęcín (m-w), Zielona Góra (m), Zielona Góra (w), Drezdenko (m-w), Krosno Odrzańskie (m-w), Strzelce Krajeńskie (m-w), Żary (m).
- **SSE Wałbrzyska** podstrefy: Szprotawa (m-w).

We wszystkich wymienionych lokalizacjach inwestorzy mogą uzyskać ulgę w podatku dochodowym sięgającą 35% - 55%, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa - więcej na temat zasad pomocy publicznej:

http://www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse.

³ Obliczenia na podstawie Biuletynu Statystycznego Województwa Lubuskiego, I kwartał 2015 oraz Biuletynu Statystycznego I kwartał 2015, www.stat.gov.pl (10.11.2014) .

2. POZYCJA WOJEWÓDZTWA NA MAPIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Województwo lubuskie należy do regionów uzyskujących dobre efekty ekonomiczne inwestycji, szczególnie przemysłowych, na co wskazuje dość wysoka ocena potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej (klasa C) dla turystyki i gastronomii oraz rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej dla gospodarki narodowej i przemysłu.

W oparciu o metodykę opracowaną przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa w ramach badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, od trzech lat tworzona jest ocena atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich regionów Unii Europejskiej. Ocena ta oparta jest na pomiarze atrakcyjności zasobów pracy, rynku oraz innowacyjności.⁴ Ze względu na różną metodologię badań dla regionów w Polsce oraz regionów w Unii Europejskiej oraz zmienne uwzględnione w badaniu, ich wyniki są nieporównywalne. Dzieje się tak dlatego, że nie wszystkie dane dotyczące województw, gmin i powiatów są dostępne (np. nie wszystkie regiony posiadają aktualne informacje dotyczące infrastruktury).

W porównaniu do regionów Unii Europejskiej województwo lubuskie zajęło 228 roku miejsce spośród 270 przebadanych jednostek terytorialnych szczebla NUTS 2. Mimo niskiej atrakcyjności inwestycyjnej (klasa E) województwo posiada przewagę konkurencyjną w zakresie kapitału ludzkiego. Mianowicie wśród wszystkich badanych regionów województwo lubuskie zostało sklasyfikowane na 18. miejscu w ocenie tego mikroklimatu.

Województwo jest bardziej atrakcyjne między innymi niż regiony:

- **brytyjskie:** West Wales and The Valleys;
- **bułgarskie:** Severen tsentralen, Severoiztochen, Severozapaden, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen;
- **greckie:** Anatoliki Makedonia, Thraki, Dyтики Ellada, Dyтики Makedonia, Ionia Nisia, Peloponnisos, Sterea Ellada, Voreio Aigaio;
- **hiszpańskie:** Castilla-La Mancha, Extremadura;
- **portugalskie:** Alentejo, Centro, Região Autónoma dos Açores;
- **rumuńskie:** Centru, Nord-Est, Nord-Vest, Sud - Muntenia, Sud-Est, Sud-Vest Oltenia, Vest; słowackie: Východné Slovensko;
- **węgierskie:** Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, Észak-Magyarország;
- **włoskie:** Basilicata, Calabria, Molise, Puglia, Sardegna, Sicilia.

⁴ Więcej: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski na tle Unii Europejskiej*, praca zbiorowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013 oraz <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>

3. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTWA

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się: sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze.

Ocena **ryнку pracy** informuje inwestora o możliwości pozyskania pracowników do planowych przedsięwzięć gospodarczych, nadwyżce lub niedoborach tych pracowników, co pośrednio wpływa na koszty zatrudnienia.

Ocena stanu **infrastruktury technicznej** pozwala planować przedsięwzięcia gospodarcze, które wymagają przygotowania terenu inwestycyjnego w podstawowe elementy techniczne, takie jak: instalacje przesyłowe: wody, gazu, prądu, a także urządzenia ochrony środowiska w postaci oczyszczalni ścieków.

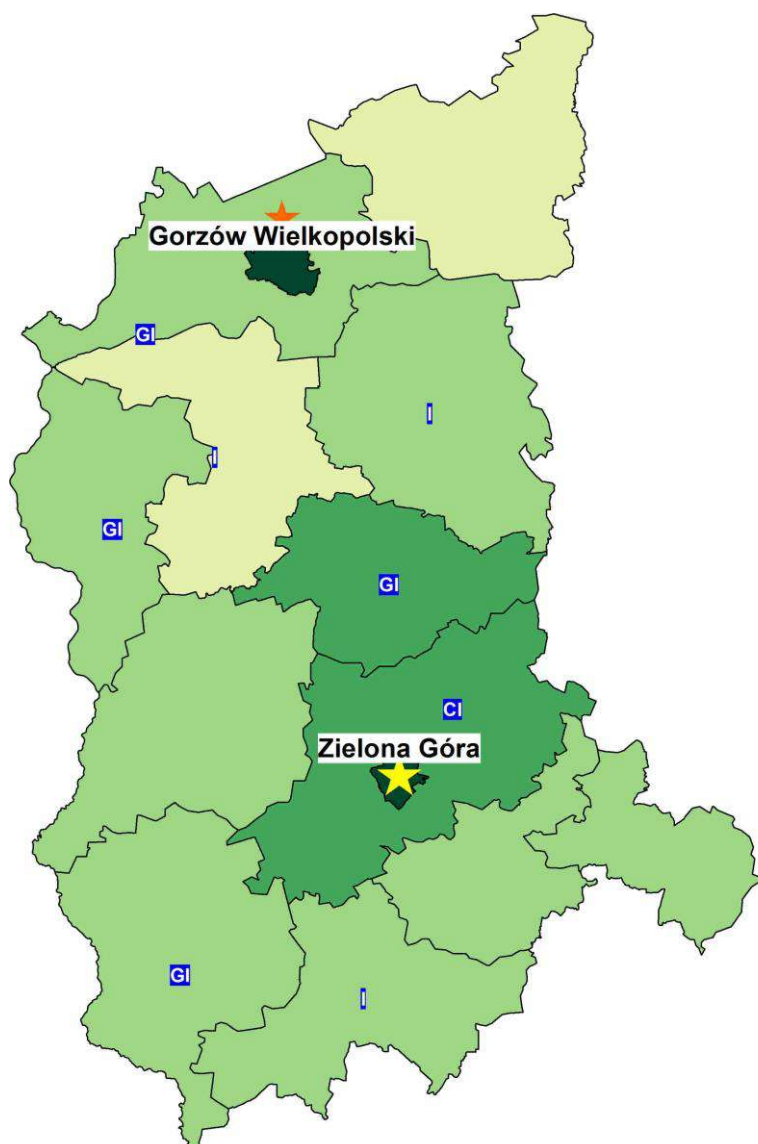
Infrastruktura społeczna oceniana jest przez pryzmat wyposażenia danej lokalizacji w budynki oraz urządzenia decydujące o jakości życia mieszkańców, czy też rozwoju kapitału ludzkiego, poprzez dostęp do edukacji, służby zdrowia, obiektów sportowo-rekreacyjnych, technologii informacyjnych, w tym Internetu.

Sytuacja rynkowa informuje inwestora o chłonności rynku, czyli liczbie potencjalnych konsumentów, a także pośrednio o ich zamożności, czyli możliwości nabywania towarów i usług.

Na potrzeby oceny atrakcyjności lokalizacji usług turystycznych i ich pochodnych, poddano ocenie **uwarunkowania przyrodnicze**, które stanowią jednocześnie istotny element kształtowania jakości życia mieszkańców.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie. Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną (rys. 1 i 2). Prezentowane na mapie wyróżnione lokalizacje oznaczono gwiazdami, które wskazują najwyższe oceny, wspomnianych już wyżej poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Rysunek 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. lubuskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW
dla gospodarki narodowej w 2014

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

C Przemysł przetwórczy

G Handel i naprawy

I Zakwaterowanie i gastronomia

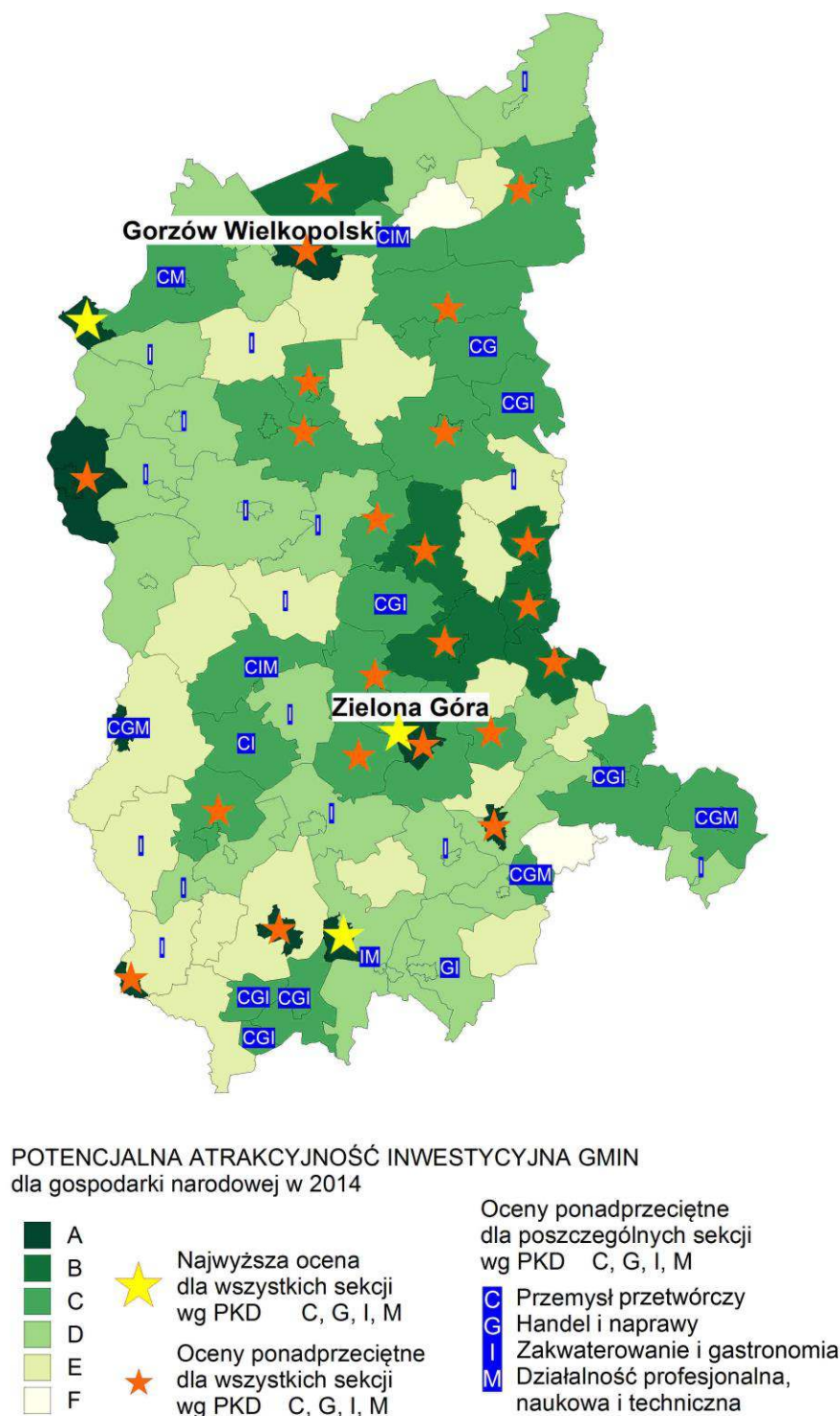
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Powiaty oznaczone złotą gwiazdą:

Zielona Góra

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 2. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. lubuskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

Gminy oznaczone złotą gwiazdą:

Kostrzyn nad Odrą (m), Zielona Góra (m), Żagań (m)

Źródło: Opracowanie własne.

Gwiazda pomarańczowa oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych) natomiast **gwiazda złota** jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

W grupie powiatów najwyżej ocenione miasta na prawach - **złote gwiazdy** to: Zielona Góra oraz wyróżnione **gwiazdą pomarańczową** to powiat ziemski Gorzów Wielkopolski.

W grupie gmin miejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to miasta: Kostrzyn nad Odrą (m), Zielona Góra (m), Żagań (m),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Gorzów Wielkopolski (m), Łęknica (m), Nowa Sól (m), Żary (m).

W grupie gmin wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **gwiazdą pomarańczową** to: Kłodawa (w), Lubrza (w), Świdnica (w), Zabór (w), Zielona Góra (w).

W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **gwiazdą pomarańczową** to gminy: Babimost (m-w), Czerwieńsk (m-w), Drezdenko (m-w), Kargowa (m-w), Lubniewice (m-w), Lubsko (m-w), Międzyrzecz (m-w), Skwierzyna (m-w), Słubice (m-w), Sulechów (m-w), Sulęcín (m-w), Świebodzin (m-w), Zbąszynek (m-w).

4. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE INWESTORA I PRZEDSIĘBIORCY W WOJEWÓDZTWIE

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw.

4.1. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. izby gospodarcze, stowarzyszenia, inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii, ośrodki doradztwa, instytucje finansowe oraz agencje rozwoju.

Dla inwestorów szczególnie ważnym wsparciem jest system regionalnych Centrów Obsługi Inwestora stworzony przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. w porozumieniu z marszałkami województw dla zapewnienia inwestorom kompleksowej obsługi na poziomie każdego województwa.

W województwie lubuskim jest to:

Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego
<http://www.coi-lubuskie.pl>

Lubuskie Centrum Obsługi Inwestora jako Partner PAIiIZ to: „one stop shop”, źródło potrzebnych inwestorowi informacji regionalnych, przepisów i aktów prawnych, ofert inwestycyjnych oraz aktualnych danych o gospodarce regionu, jednostka której pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje do obsługi inwestorów. Personel COI działa według standardów określonych przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., został przeszkolony w Agencji i ma zapewnioną stałą pomoc merytoryczną jej pracowników.

Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym inwestorów są Specjalne Strefy Ekonomiczne, których zasady działania oraz efekty zostały opisane w dalszej części raportu.

Poniżej prezentujemy szereg wybranych instytucji okołobiznesowych w województwie lubuskim, które pracują na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprzez wspieranie rozwoju nowoczesnych technologii i pobudzanie tworzenia powiązań kooperacyjnych oraz innych form współpracy. Są to:

Centrum Biznesu Spółka z o. o. w Zielonej Górze (<http://www.centrumbiznesu.zgo.pl>)

Centrum Biznesu to spółka, która stanowi własność miasta. Celem działalności Centrum jest promocja miasta i regionu oraz sprawna i profesjonalna obsługa instytucji biznesowych. Oferta Centrum obejmuje wynajem pomieszczeń z przeznaczeniem na działalność biurową, handlową lub magazynową w budynku zlokalizowanym w śródmieściu Zielonej Góry. Spółka dysponuje infrastrukturą umożliwiającą organizację sympozjów, szkoleń i konferencji międzynarodowych oraz imprez o charakterze plenerowym. Centrum Biznesu posiada wiedzę na temat miasta i możliwości, jakie oferuje Zielona Góra potencjalnym inwestorom.

Lubuski Park Przemysłowo – Technologiczny Sp. z o.o. (www.lppt.pl)

Park składa się z dwóch kompleksów: Parku Naukowo – Technologicznego Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Parku Przemysłowego objętego w całości statusem Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Realizacja idei Parku Naukowo-Technologicznego umożliwi transfer badań,

nowoczesnych technologii i innowacji z obszaru nauki do gospodarki. Tereny Parku Przemysłowego planuje się z przeznaczeniem pod inwestycje produkcyjne, składy i magazyny, zabudowę usługową (szczególnie inwestycje z branży high-tech). Teren pod wspomniane inwestycje jest atrakcyjny ze względu na przygraniczny charakter całego regionu, korzystne położenie komunikacyjne zapewniające modernizację i rozwój magistralnych (międzynarodowych) i krajowych połączeń drogowych i kolejowych w układzie wschód – zachód i północ – południe, a także dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną wewnątrz regionu.

Park Naukowo-Technologiczny Uniwersytetu Zielonogórskiego w Nowym Kisielinie (www.pnt.uz.zgora.pl)

PNTUZ został oficjalnie otwarty 30 października 2014 roku. Wśród zadań Parku można wymienić m.in.: przybliżanie wyników badań naukowych do praktyki społecznej i gospodarczej regionu; tworzenie nowych technologii lub ulepszanie istniejących na podstawie prowadzonych prac technologicznych i prób na instalacjach z wykorzystaniem aparatury oraz specjalistycznego wyposażenia PNTUZ; wspieranie procesu transferu technologii i promocję innowacyjności; inspirowanie powstawania oraz rozwój małych i średnich firm technologicznych. W ramach Parku funkcjonują Centra Naukowe wraz z laboratoriami: Centrum Budownictwa Zrównoważonego i Energii, Centrum Innowacji – „Technologie dla Zdrowia Człowieka”, Centrum Technologii Informatycznych, Centrum Logistyczne PNT i Platformy Na Rzecz Nauki i Gospodarki. W Parku działa także Inkubator Przedsiębiorczości. Oferta Parku obejmuje m.in.: szkolenia i doradztwo dla pracowników naukowo-dydaktycznych Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz pracowników firm regionu lubuskiego, usługi badawczo – rozwojowe, realizację projektów dotyczących: współpracy Uniwersytetu Zielonogórskiego i MSP województwa lubuskiego oraz komercjalizacji wyników badań naukowych, a także wynajem i dzierżawę powierzchni biurowych oraz laboratoryjnych.

Park Technologiczny INTERIOR w Nowej Soli (<http://www.interiorns.pl/>)

Misją Parku jest rozwój przedsiębiorczości poprzez budowę platformy współpracy przemysłu z nauką i otoczeniem biznesu oraz stworzenie sprzyjających warunków do powstawania nowych, innowacyjnych przedsiębiorstw. Cele parku zawierają się w filozofii 5i: identyfikowanie potrzeb firm, inicjowanie kontaktów biznesowych, integrowanie przemysłu z nauką, inspirowanie innowacji, informowanie i szkolenie. Rezydenci parku to firmy z branży elektrycznej, IT, HR, produkcyjnej oraz ochrony środowiska, a także instytucje otoczenia biznesu. Park oferuje usługi edukacyjne (szkoleniowe, doradcze), wynajem powierzchni biurowej, konferencyjnej i magazynowo-produkcyjnej, usługi centrów laboratoryjnych (Laboratorium Nauk Teleinformatycznych, Laboratorium badań korozyjnych, Laboratorium meteorologiczne, Laboratorium metalowe, Data Center).

Gorzowski Ośrodek Technologiczny Park Naukowo Przemysłowy Sp. z o.o. (<http://gotechnology.pl>)

Podstawowym zadaniem spółki jest komercjalizacja innowacyjnych rozwiązań z obszaru technologii środowiskowych oraz innych poprzez kreowanie nowych podmiotów

gospodarczych, w których GOT PNP Sp. z o.o. będzie obejmował udziały kapitałowe. Spółka będzie realizowała to zadanie poprzez: współpracę z przedsiębiorcami i uczelniami wyższymi, wyszukiwanie nowych technologii środowiskowych z potencjałem do komercjalizacji, weryfikację innowacyjnych rozwiązań pod kątem możliwości ich transferu do przemysłu, prowadzenie badań własnych oraz zleconych, koordynowanie ochrony własności intelektualnej nowych projektów, dobieranie najbardziej efektywnego modelu finansowania nowych przedsięwzięć, wejście kapitałowe, wspólnie z przedsiębiorcami oraz instytucjami otoczenia biznesu do nowych podmiotów gospodarczych, w których będą komercjalizowane konkretne projekty, kompletne wsparcie nowych podmiotów w okresie inkubacji (w zakresie obsługi badawczej, patentowej, biurowej, księgowej, prawnej oraz informatycznej), wyjście kapitałowe z dojrzałych przedsięwzięć. Głównym obszarem specjalizacji GOT PNP Sp. z o.o. są projekty związane z technologiami środowiskowymi, obejmujące m.in. odzysk surowców i energii z odpadów, unieszkodliwianie odpadów (w tym odpadów niebezpiecznych), pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych, paliwa niekonwencjonalne, zwiększanie efektywności produkcji różnych form energii z paliw. Ponadto Spółka prowadzi zajęcia laboratoryjne dla dzieci i młodzieży w ramach Klubu Młodego Wynalazcy.

Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Zielonej Górze (www.region.zgora.pl)

Misją Agencji jest podejmowanie działań inspirujących, wspomagających oraz promujących rozwój społeczno-gospodarczy regionu lubuskiego z uwzględnieniem standardów europejskich, a także aktywizowanie i wspieranie przedsiębiorczości ze szczególnym uwzględnieniem sektora MŚP poprzez wdrażanie krajowych i europejskich programów pomocowych. ARR S.A. posiada status Regionalnej Instytucji Finansującej dla wybranych działań Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2008-2015. Oferta Agencji obejmuje m.in. usługi szkoleniowe, doradcze i finansowe (w strukturze Agencji funkcjonuje Lubuski Fundusz Pożyczkowy). Agencja oferuje wsparcie procesu inwestycyjnego na każdym jego etapie: przygotowanie projektu budowlanego, kosztorysu inwestorskiego, prowadzenie nadzoru/zastępstwa inwestorskiego.

Euroregion „PRO EUROPA VIADRINA” (www.euroregion-viadrina.eu)

Euroregion tworzą miasta, gminy i powiaty zrzeszone w stowarzyszeniach i związkach Euroregionu: Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu "Pro Europa Viadrina" oraz Niemieckie Stowarzyszenie Środkowa Odra. Stowarzyszenie wspiera partnerstwa i współpracę polsko-niemiecką przyczyniającą się do zrównoważonego rozwoju pogranicza. Dzięki zawiązanej sieci partnerstw tworzące Euroregion podmioty wspierają realizację wspólnych celów społecznych, gospodarczych, kulturalnych przy wykorzystaniu funduszy unijnych i międzyrządowych. Zgodnie z Koncepcją Rozwoju i Działania Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA „VIADRINA 2014”, Euroregion wyznaczył sobie za cel główny pogłębianie współpracy partnerskiej w celu wykorzystania transgranicznych potencjałów, który ma być realizowane poprzez cztery cele tj.: wspieranie wspólnej tożsamości i myśli europejskiej, wspieranie turystycznych i gospodarczych czynników lokalizacji, wzmocnienie wspólnej infrastruktury i usług publicznych, oraz wspieranie innowacyjności i edukacji.

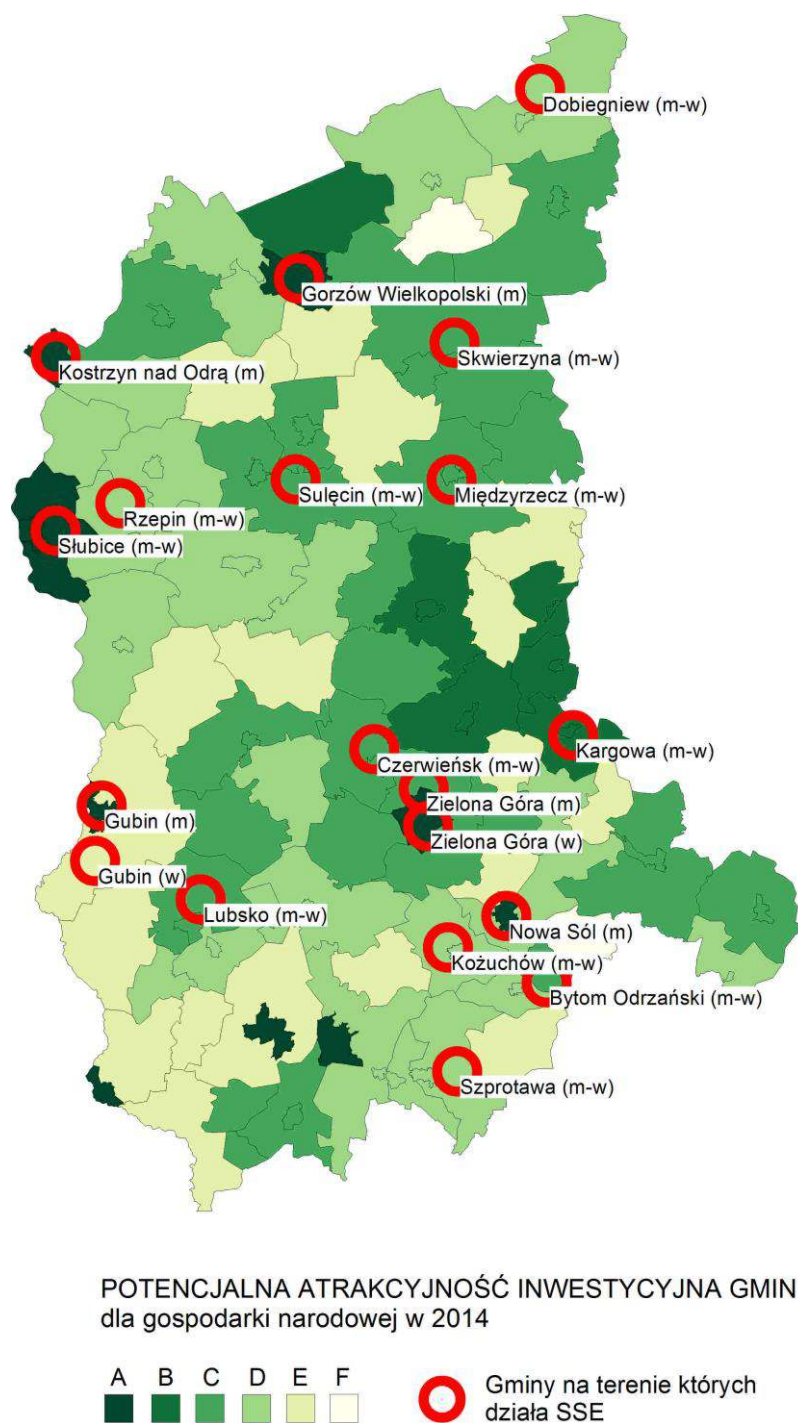
Euroregion „SPREWA-NYSA-BÓBR” (www.euroregion-snb.pl)

Euroregion jest platformą dobrowolnej współpracy polskich gmin z powiatami i miastami niemieckimi. Po polskiej stronie obejmuje południową i środkową część województwa lubuskiego (powiaty wraz z ich gminami: krośnieński, nowosolski, świebodziński, wschowski, zielonogórski, żagański, żarski, gmina Cybinka i Torzym oraz gmina Zbąszyń z województwa wielkopolskiego). Po stronie niemieckiej Euroregion obejmuje powiat Sprewa-Nysa oraz miasto Cottbus. Nadrzędnym celem Euroregionu jest wszechstronna działalność na rzecz obszarów przygranicznych Polski i Niemiec, ich sanacji ekologicznej, rozwoju gospodarczego i kulturalnego oraz stałej poprawy warunków życia ich mieszkańców, w tym zniwelowanie istniejących różnic sytuacji ekonomicznej. Na stronie internetowej Euroregionu zamieszczona jest giełda kontaktów umożliwiającą wyszukanie partnera do współpracy oraz zgłoszenie instytucji do giełdy kontaktów.

**4.2. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM**

Na terenie województwa lubuskiego funkcjonują 2 specjalne strefy ekonomiczne: Kostrzyńsko-Słubicka i Wałbrzyska. Do końca 2014 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 6 miast i 17 gmin - zob. rys. 3.

Rysunek 3. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa lubuskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Pierwsze tereny strefowe powołano w 1997 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2014 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 3,3 mld zł, co stanowi 3% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły lub utrzymały 13,7 tys. miejsc pracy w regionie, co stanowi 5% wszystkich miejsc pracy utworzonych w strefach (tab. 4 w Aneksie).

Struktura branżowa inwestycji jest dość zróżnicowana. Największe inwestycje zostały zrealizowane w branży papierniczej w Kostrzynie (ARCTIC PAPER KOSTRZYN S.A., ICT POLAND SP. Z O.O., PPHU UNIPACO S.A., HANKE TISSUE SP. Z O.O., „STENQVIST POLSKA” Sp. z o.o.), w branży wyrobów z tworzyw sztucznych lub produkcji urządzeń optycznych w Gorzowie (FAURECIA GORZÓW S.A., YETICO S.A., BriVictory Display Technology (Poland) SP. Z O.O., TPV DISPLAYS POLSKA SP. Z O.O., HMP HEIDENHAIN-MICROPRINT SP. Z O.O.) i branży motoryzacyjnej w Nowej Soli (BCC POLSKA SP. Z O.O., GROCLIN SERVICE SP. Z O.O. FABRYKA TAPICERKI SAMOCHODOWEJ FATSA SP. Z O.O., JOST POLSKA SP. Z O.O., UTESCHENY POLSKA SP. Z O.O., GEDIA POLAND ASSEMBLY SP. Z O.O., NORD NAPĘDY ZAKŁADY PRODUKCYJNE SP. Z O.O., VOIT POLSKA SP. Z O.O., JOST POLSKA SP. Z O.O., GEDIA POLAND ASSEMBLY SP. Z O.O., GEDIA POLAND SP. Z O.O., JOST POLSKA SP. Z O.O.).

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa lubuskiego zakłada się pozyskiwanie inwestorów z branży drzewnej, papierniczej, maszynowej oraz elektrotechnicznej, gwarantujących tworzenie miejsc pracy w dziedzinach, w których województwo dysponuje dużym potencjałem kadrowym oraz zapleczem okołobiznesowym, inwestorów wspierających rozwój klastra papierniczego oraz metalowego, przy uwzględnieniu firm i instytucji naukowych zainteresowanych transferem wiedzy innowacyjnej do przemysłu - zarówno w przypadku strefy Kostrzyńsko-Słubickiej oraz Wałbrzyskiej.

ANEKS

Tabela 1. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Województwo	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Województwa						
DOLNOŚLĄSKIE	0,818	A	A	A	B	B
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,565	C	C	E	D	D
LUBELSKIE	0,173	F	E	F	F	F
LUBUSKIE	0,319	E	E	D	C	E
ŁÓDZKIE	0,566	C	B	E	E	D
MAŁOPOLSKIE	0,691	B	B	A	A	B
MAZOWIECKIE	0,985	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,267	E	E	D	E	E
PODKARPACKIE	0,364	D	E	D	E	E
PODLASKIE	0,244	E	E	E	D	E
POMORSKIE	0,667	B	C	A	A	B
ŚLĄSKIE	1,000	A	A	B	C	A
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,000	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,206	E	F	D	C	E
WIELKOPOLSKIE	0,489	D	D	C	D	C
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,587	C	C	C	A	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2015 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

Tabela 2. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Powiaty						
m.Zielona Góra	0,333	A	A	A	A	A
m.Gorzów Wielkopolski	0,296	A	A	A	B	A
zielonogórski	0,224	C	C	D	C	D
świebodziński	0,224	C	D	C	B	D

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2015 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

Tabela 3. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Zielona Góra (m)	0,267	A	A	A	A	A
Gubin (m)	0,249	A	A	A	D	A
Gorzów Wielkopolski (m)	0,248	A	A	A	B	A
Nowa Sól (m)	0,243	A	A	A	C	A
Żary (m)	0,233	A	A	A	B	A
Kostrzyn nad Odrą (m)	0,224	A	A	A	A	A
Żagań (m)	0,223	A	A	A	A	A
Łęknica (m)	0,209	A	A	A	A	C
Gozdnica (m)	0,183	C	C	A	B	D
Gminy wiejskie						
Kłodawa (w)	0,197	B	B	B	B	A
Zielona Góra (w)	0,182	C	C	C	B	B
Świdnica (w)	0,181	C	C	C	C	C
Zabór (w)	0,180	C	C	C	B	C
Lubrza (w)	0,178	C	C	C	A	C
Pszczew (w)	0,176	C	C	C	A	D
Skąpe (w)	0,176	C	C	C	C	D
Wymiarki (w)	0,175	C	C	C	C	D
Santok (w)	0,173	C	C	D	C	C
Bobrowice (w)	0,172	C	C	D	A	D
Przytoczna (w)	0,169	C	C	C	D	D
Gminy miejsko-wiejskie						
Słubice (m-w)	0,210	A	A	B	A	A
Zbąszynek (m-w)	0,205	B	B	B	C	B
Babimost (m-w)	0,204	B	B	A	A	B
Sulechów (m-w)	0,202	B	B	B	B	A
Świebodzin (m-w)	0,197	B	B	B	B	B
Kargowa (m-w)	0,189	B	B	C	C	B
Wschowa (m-w)	0,187	C	C	C	D	B
Lubsko (m-w)	0,186	C	C	C	C	B
Międzyrzecz (m-w)	0,184	C	C	C	C	B
Bytom Odrzański (m-w)	0,183	C	C	C	D	C
Drezdenko (m-w)	0,180	C	C	C	C	C

Krosno Odrzańskie (m-w)	0,180	C	C	D	C	C
Czerwieńsk (m-w)	0,179	C	C	C	C	C
Iłowa (m-w)	0,178	C	C	C	A	D
Lubniewice (m-w)	0,176	C	C	C	A	C
Sława (m-w)	0,175	C	C	C	B	D
Sulęcín (m-w)	0,175	C	C	C	B	C
Skwierzyna (m-w)	0,173	C	C	C	A	C
Witnica (m-w)	0,171	C	C	D	D	C

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2015).

Tabela 4. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH NA KONIEC 2014 R.

Nazwa SSE	Powiat, gmina	Skumulowane nakłady inwestycyjne w zł	Liczba nowych miejsc pracy	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w nowych inwestycjach)
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat gorzowski, miasto Kostrzyn nad Odrą	1 251 634 898,90	3 909	papier i wyroby z papieru
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat krośnieński, gmina Gubin	15 118 247,57	-	artykuły spożywcze
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat krośnieński, gmina Krosno Odrzańskie	53 520 192,99	485	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat krośnieński, miasto Gubin	27 957 988,33	144	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat m.Gorzów Wielkopolski, miasto Gorzów Wielkopolski	810 503 190,33	3 606	komputery, wyroby elektroniczne i optyczne, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy,
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat m.Zielona Góra, miasto Zielona Góra	37 839 935,53	576	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego,
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat międzyrzecki, gmina Międzyrzecz	127 066 093,06	341	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat międzyrzecki, gmina Skwierzyna	-	-	brak
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat nowosolski, gmina Bytom Odrzański	3 275 755,34	7	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat nowosolski, gmina Kozuchów	-	-	brak
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat nowosolski, miasto Nowa Sól	768 854 832,10	2 605	metale, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy,
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat słubicki, gmina Rzepin	43 114 607,69	180	usługi związane z administracyjną obsługą biura i pozostałe usługi wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat słubicki, gmina Słubice	172 888 723,20	729	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych,
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat strzelecko-drezdenecki, gmina Dobiegniew	-	-	brak
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat strzelecko-	-	-	brak

Słubicka	drezdenecki, gmina Drezenko			
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat strzelecko-drezdenecki, gmina Strzelce Krajeńskie	-	-	brak
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat sulęciński, gmina Sulęcín	-	-	brak
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat zielonogórski, gmina Czerwieńsk	25 894 842,99	136	skóry i wyroby ze skór wyprawionych, magazynowanie i usługi wspomagające transport,
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat zielonogórski, gmina Kargowa	-	-	brak
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat zielonogórski, gmina Zielona Góra	1 092 951,00	-	magazynowanie i usługi wspomagające transport
Wałbrzyska	Powiat zążański, gmina Szprotawa	1 241 936,00	-	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat żarski, gmina Lubsko	-	-	brak
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat żarski, miasto Żary	9 997,53	1 026	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

Tabela 5. WYKAZ UCZELNI WYŻSZYCH, WYDZIAŁÓW ORAZ PRZYZNANYCH KATEGORII PRZEZ MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Nazwa szkoły	Kategoria MNiSW
Lubuska Wyższa Szkoła Zdrowia Publicznego w Zielonej Górze	b.d.
Łużycka Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Jana Benedykta Solfy w Żarach	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie	b.d.
Uniwersytet Zielonogórski	A – Wydział Fizyki i Astronomii
	A – Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii
	B – Wydział Artystyczny
	B – Wydział Ekonomii i Zarządzania
	B – Wydział Humanistyczny
	B – Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu
	B – Wydział Nauk Biologicznych
	B – Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska
	B – Wydział Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji
	B – Wydział Mechaniczny
Wyższa Szkoła Biznesu w Gorzowie Wlkp.	b.d.
Wyższa Szkoła Zawodowa z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Dziennika Urzędowego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Warszawa, dnia 9 lipca 2014 r.; Pozycja 38; Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 lipca 2014 roku; o przyznanych kategoriach naukowych jednostkom naukowym

Redakcja raportu: Paulina Mechło.